

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

“ 2 ” вересня 2024 року

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач кафедри
нормальної фізіології

проф. Михайло ЙОЛТУХІВСЬКИЙ
“29” серпня 2024 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ФІЗІОЛОГІЯ»

Спеціальність	222 Медицина
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медицина», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Нормальної фізіології
Лектор	Професор ЗВО Михайло ЙОЛТУХІВСЬКИЙ
Контактна інформація	<i>physiology@vntu.edu.ua, вул. Пирогова, 56 (морфологічний корпус), (0432) 553732</i>
Укладач силабусу	Доцент ЗВО Ірина ГУСАКОВА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 31, складова циклу дисциплін загальної підготовки
Курс/семестр	3 курс (V семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредита ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 8 год Практичні заняття – 34 год Самостійна робота -48 год у цілому: аудиторні заняття – 58 %, самостійна поза аудиторна робота – 42 %
Кількість модулів	2
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Дисципліна “Психофізіологія” спрямована на: формування у студентів, на засадах аналізу сучасних анатомічних і фізіологічних концепцій, наукових знань про особливості функціонування центральної нервової системи з метою розуміння психофізіологічних явищ, прогнозування розвитку психофізіологічних процесів і станів; ознайомлення студентів із формами і методами реабілітації, адаптації, психобіоенергетики людини; оволодіння сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень з питань сучасної психофізіології, зокрема оцінки, прогнозу і управління станами людини; вироблення у студентів практичних вмінь та навичок використання отриманих знань в подальшій професійній діяльності.

Передреквізити. Навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами загальної, медичної, вікової та соціальної психології, психотерапії, психіатрії, нормальної фізіології, патологічної фізіології, нормальної анатомії, хірургії, педіатрії та ендокринології.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Мета курсу полягає у знайомстві студентів з сучасним розвитком уявлень про фізіологічні механізми (закономірності) психічної діяльності та поведінки людини та формування у них умінь використовувати теоретичні і практичні знання при аналізі психологічних даних та науково-дослідній роботі.

Постреквізити. Психофізіологія закладає основи вивчення студентами таких дисциплін професійної підготовки, як патофізіологія, неврологія, нейропсихологія. Вивчення дисципліни дає можливість отримати знання індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студентів. Вони набувають уміння та навички:

- діагностують тип нервової системи;
- оцінюють працездатність головного мозку;
- визначають рухливість нервових процесів під час групового обстеження;
- вивчають співвідношення першої і другої сигнальної системи;
- визначають поріг слухової чутливості та функціональний стан зорового аналізатора;
- визначають об'єм сприйняття та зорового сприйняття;
- оцінюють працездатність людини при виконанні роботи, яка потребує уваги;
- досліджують різні види пам'яті;

- визначають риси характеру і темпераменту;
- оцінюють логічне мислення за методикою «відшукування аналогій»;
- визначають активність вербального і наочно-образного мислення;
- досліджують мислення і мовлення за спрямованим асоціативним експериментом;
- досліджують екстраверсії / інтроверсії і нейротизм.

3. Результати навчання

Після успішного вивчення дисципліни здобувач повинен розуміти:

- формування природничо-наукової методології аналізу психічних феноменів і поведінки;
- розуміння психофізіологічних складових психічних процесів і функцій;
- знайомство з систематикою психофізіологічних методів дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Психофізіологія» студент повинен **знати**:

- історичні аспекти зарубіжної та вітчизняної психофізіології, проблеми і перспективи розвитку загальної та прикладної психофізіології;
- місце та значення психофізіології у системі наукових дисциплін про людину; особливості еволюції психофізіології;
- базові категорії психофізіології та її структуру;
- закономірності історичного розвитку методів психофізіології;
- основні і додаткові методи психофізіологічних досліджень та їх практичне і наукове застосування;
- роль психофізіології у формуванні активної і творчої особистості та її наукового світогляду;

вміти:

- аналізувати перспективи вирішення психофізіологічної проблеми;
- орієнтуватися у класичних і сучасних здобутках вітчизняної та зарубіжної психофізіології;
- адекватно орієнтуватися у виборі сучасних методик і показників;
- досліджувати фізіологічні механізми психічних процесів і поведінки на системному і нейронному рівнях;
- творчо застосовувати методи психофізіологічних досліджень для оцінки фізіологічних механізмів суб'єктивних процесів та індивідуальних відмінностей;
- розробляти критерії психофізіологічного дослідження.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1. Задачі та методологічні проблеми психофізіології	5 семестр 90 год./ 3 кредитів	Лекції №№ 1-4 Практичні заняття №№ 1-17 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-5
Модуль 2. Психофізіологічне вивчення психічних процесів і станів	5 семестр 90 год./ 3 кредитів	Лекції №№ 1-4 Практичні заняття №№ 1-17 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-5

Дисципліна включає 10 тем, які поділені на 2 тематичних модулі.

Модуль 1. Задачі та методологічні проблеми психофізіології

Тема 1. Психофізіологія на сучасному етапі розвитку

Тема 2. Методи психофізіологічних досліджень

Тема 3. Системні засади психофізіології

Тема 4. Психофізіологія функціональних станів людини

Тема 5. Психофізіологічне забезпечення діяльності

Модуль 2. Психофізіологічне вивчення психічних процесів і станів

Тема 1. Психофізіологія сенсорних процесів

Тема 2. Емоції в пізнавальному процесі

Тема 3. Свідомий та несвідомий рівні сприйняття

Тема 4. Психофізіологія уваги та пам'яті

Тема 5. Психофізіологія мовлення та мислення

Теми лекційного курсу розкривають механізми психофізіологічних функцій та проблемні питання відповідних розділів психофізіології.

Практичні заняття передбачають:

- 1) виконання практичних робіт щодо дослідження функцій людського організму; зокрема, методи реєстрації електричних реакцій мозку в психофізіології, методи діагностики функціональних станів.
- 2) вирішення ситуаційних задач з психофізіології, що мають експериментальне та клінічне спрямування.

На практичних заняттях студенти оформляють протоколи проведених досліджень у робочих зошитах, формулюють висновки до опрацьованої теми та розв'язують ситуаційні задачі й тестові завдання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної позааудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної позааудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра нормальної фізіології/Студенту/Очна форма навчання/Медична психологія/3 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті)
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий контроль (іспит) після завершення 5 семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Заральна)

	інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни - іспит	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох-бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох-бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох-бальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «незадовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60 % оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40 % оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	зараховано
61-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного

			складання
1-60	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який глибоко й всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно та логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який знає та добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, вишукує оптимальні варіанти постановки фізіологічного експерименту, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків оформляє протокол.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні фізіологічного дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформляє результати досліджень у протокол практичного заняття.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні фізіологічного дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, неохайно оформляє протокол.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні фізіологічного досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи, не реєструє хід роботи в протоколі.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10 % неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20 % помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40 % тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60,5 % тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання проміжного контролю (залік).

Проміжний контроль зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття, та відвідав лекційний курс. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспит).

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який грамотно та в логічній послідовності надає відповіді на питання екзаменаційного білета. Під час відповіді демонструє здатність аналізувати теоретичний матеріал, робить ґрунтовні висновки щодо значення теоретичного матеріалу для практичної медицини, надає чіткі правильні відповіді на додаткові нестандартні питання, може пояснити, як практично здійснюється вивчення функціонального стану органів та систем організму людини.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання екзаменаційного білета, але допускає незначні неточності, які швидко виправляє при відповіді на уточнюючі запитання екзаменатора. Під час відповіді знає принципи методів вивчення функціонального стану органів та систем організму людини.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який при відповіді на питання екзаменаційного білета демонструє знання базових понять та визначень, допускає значні неточності або має труднощі при відповіді на питання з вивчення функціонального стану органів та систем організму людини, допускає неточності при відповіді на конкретизуючі питання екзаменатора.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не знає відповіді на одне з питань екзаменаційного білета, допускає грубі помилки при відповіді на питання з методів вивчення функціонального стану органів та систем організму людини, не знає відповіді на додаткові уточнюючі запитання екзаменатора.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова (Вінниця, 2020). (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи)

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжуніверситетських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжуніверситетській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньоуніверситетській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або брав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

10 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньоуніверситетській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжуніверситетських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжуніверситетській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який брав участь (без призового місця) у внутрішньоуніверситетській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно брав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не брав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6-7 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 20 кадрів презентації або не менше 3 таблиць, або навчальний відеофільм для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та на засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ ім. М. І. Пирогова, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поводження з електричними приладами та хімічними реактивами проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані в робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені, ситуаційні задачі та теоретичні питання вирішені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього та повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження в приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття

студент має надати заповнений протокол робочого зошита з відповідної теми, пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, написання повідомлення, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, тоді студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft teams, Google meet. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, Whatsapp) або електронну пошту (на вибір викладача) у робочий час.

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології/ Студенту.

1) Основна література:

1. Александров Ю.И. Психофизиология. Учебник для вузов 2-е издание, дополненное и переработанное. Под ред. Ю.И. Александрова. Серия «Учебник нового века». – СПб.: Питер, 2013. – 496с.
2. Аршава І.Ф., Черненко М.І. Психофізіологія: Підручник для студ. вищих навч. закл. - К.: Вища освіта, 2016. - 308 с.
3. Батуев А.С. Физиология высшей нервной деятельности и сенсорных систем: Учебник для вузов. - СПб. Питер, 2005. - 317 с.
4. Березин Ф.Б. Психическая и психофизиологическая адаптация человека. - Л.: Наука, 2018. - 270 с.
5. Данилова Н.Н. Психофизиология: Учебник для вузов. - М.: Аспект Пресс, 2020.-373 с.
6. Ильин Е.П. Психофизиология состояний человека. - СПб.: Питер, 2015. - 412 с.
7. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013. - 400 с.

8. Малхазов О.Р. Психологія та психофізіологія управління руховою діяльністю. - К.: Євролінія, 2012. - 320 с.
9. Макарчук М.Ю., Куценко Т.В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник.-Київ: 2011. 136 с.
10. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології. – К.: Академвидав, 2021. – 296 с.
11. Кабанюк В.О., Гаврилькевич В.К. Психофізіологія: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 200 с.
12. Філіппов М.М. Психофізіологія людини: Навч.посіб. - К.: МАУП, 2003.
13. Кокун О.М. Психофізіологія: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 184 с.
14. Марютина Т.М., Ермолаєв О.Ю. Введение в психофизиологию. - 4-е изд. -М.: Флинта, 2004. - 400 с.
15. Психофизиология: Учебник для вузов / Под. ред. Ю.И. Александрова. - 3-е изд. - СПб.: Питер, 2020. - 464 с.
16. Bechtereva N. P. Psychophysiology: Today and Tomorrow. - Oxford: Pergamon, 2013. - 241 p.
17. Freberg L. Discovering Behavioral Neuroscience: An Introduction to Biological Psychology 3rd Edition. - London: Wadsworth Publishing, 2015. - 672 p.

2) Додаткова література:

- 1.Заварзина О. О. Психофизиология профессиональной деятельности: учебник и практикум для прикладного бакалаврата / О. О. Заварзина, Р. В. Козьяков, Н. Р. Коро [и др.]. - М.-Берлин: Директ-Медиа, 2015. - 546.
2. Armony J., Vuilleumier P. The Cambridge Handbook of Human Affective Neuroscience. - Cambridge: Cambridge University Press, 2013. - 667 p.
3. Murhy R.A., Honey R.C. The Wiley Handbook on the Cognitive Neuroscience of Learning. - Chichester: Wiley Blackwell, 2016. - 607 p.
4. Gazzaniga M. S. Tales from Both Sides of the Brain: A Life in Neuroscience, Reprint Edition. - NY: Ecco, 2016. - 448 p.
5. Ward J. The Student's Guide to Cognitive Neuroscience, 3rd edition. - Milton Park: Psychology Press, 2015. - 548 p.

3). Електронні ресурси

- 1.Сайт університету ВНМУ ім. М.І. Пирогова: <http://www.vnmu.edu.ua>
2. Сайт кафедри нормальної фізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова:<http://www.vnmu.edu.ua/кафедра> нормальної фізіології
3. Сайт бібліотеки <http://library.vsmu.edu.ua>
4. Індексні пошукові машини
<http://www.altavista.com>
<http://www.askjeeves.com>
<http://www.excite.com>
5. Медичні тематично-предметні каталоги
<http://www.einet.net/galaxy/Medicine.html>
<http://healthweb.org>
6. Спеціальні системи пошуку медичної інформації
<http://www.kfinder.com>

4). Презентації лекцій, Методичні рекомендації до практичних занять та СРС, Консультації (згідно графіку консультацій)

- 1. Розклад та розподіл груп по викладачах** опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології/ студенту).
- 2. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра нормальної фізіології/ студенту).

Силабус з дисципліни «Фізіологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри нормальної фізіології (протокол № 1, від «29» серпня 2024 року

Відповідальний за курс

доцент ЗВО Людмила ЛОЙКО

Завідувач кафедри

професор ЗВО Михайло ЙОЛТУХІВСЬКИЙ